

PRIKAZ
**ROCK PO ISTRIJANSKI. O POPULARNOJ KULTURI,
REGIJI I IDENTITETU**

Sanja Kalapoš. Naklada Jesenski i Turk, Bblioteka antropologije i etnologije, Zagreb 2002, str. 200.

Knjiga Sanje Kalapoš *Rock po istrijski. O popularnoj kulturi, regiji i identitetu* nastala je na temelju njezine doktorske disertacije, kojoj je tema bila istraživanje identiteta, etniciteta, jezika/dijalekta, popularne kulture/kulture mladih, globalizacije/reakcije lokalnih kultura, te regionalizma. To znači da je riječ o cijelom nizu pojmova i fenomena što ih suvremena etnologija i antropologija (u Hrvatskoj i u svijetu) svrstavaju u tzv. goruće istraživačke teme.

Ishodište znanstvenog pristupa u ovoj studiji jest autoričino zanimanje za pojavu *ča-vala*, tj. pojavu pop i rock glazbe na istarskom dijalektu početkom devedesetih godina.

Autorica je *ča-val* analizirala kao etnološku, kulturnu, regionalnu i političku pojavu kroz diskurs tiskanih medija i vlastitog terenskog istraživanja na području središnje Istre. Dakako, uz opsežnu analizu već obavljenih i objavljenih etnoantropoloških istraživanja navedenih tema, navođenje i komentar kompetentnih teorijskih pristupa, uz opširne iskaze kazivača, predstavljanje triju izvođača *ča-vala*, te uz rasprave o: popularnoj kulturi u kontekstu lokalne zajednice i procesa globalizacije, odnosu jezika, dijalekta i identiteta, te međusobnoj povezanosti identiteta, etniciteta i regije. Autorica se u svojem istraživanju koristila i dodatnom građom kao što su glazba, televizijske emisije, filmovi, internet i dr.

Taj višeslojni istraživački i metodološki pristup, koji je dakako i interdisciplinaran, autorici je omogućio postavljanje nekoliko hipoteza koje su, zahvaljujući sustavnosti u znanstvenoj analizi i interpretaciji, dosegle razinu (vrijednost) teza, od kojih su neke (npr. hipoteza koja se odnosi na istarski regionalizam), po mojem mišljenju, ključne za istinsko razumijevanje regionalizma općenito, kao i za istinsko razumijevanje višedimenzionalnosti identiteta — naravno općenito, ali prije svega situirane u hrvatski kulturni, društveni i politički kontekst.

Tako ono što plijeni pozornost u ovoj knjizi jesu autoričina promišljanja o nizu društvenih procesa što su se u Istri događali “silom prilika”: promjenama vlasti i granica, emigracijama i imigracijama i njihovim posljedicama. Jedna od najvažnijih posljedica ovih “sila prilika” sigurno jest proces redefiniranja identiteta, od kojih je posljednji u nizu pomak/premještanje identiteta s nacionalnog na regionalno i lokalno, uz pomoć određenih mehanizama, među kojima autorica prepoznaje jedan od najmarkantnijih faktora identiteta: jezik. U procesu pomaka u jeziku, sa standarda na dijalekt, autorica uočava odnos lokalnog i globalnog i dalje: jezično-govorni fenomen (dijalekt) u

kombinaciji s pop- i rock-glazbom (kao suvremenim i globalnim kulturnim dobrom) prepoznati su, između ostalih, kao mehanizmi redefiniranja nacije.

Osim u znanstvenim dosezima vrijednost je ove knjige i u tome što je gradivo tako izloženo da će biti zanimljivo ne samo znanstvenoj nego i široj publici. Primjerena je i visokoškolskim potrebama.

Premda je u posljednjih desetak godina o istarskom regionalizmu i etnokulturnom identitetu dosta pisano, ova studija donosi nešto sasvim novo. Riječ je o — za hrvatsku znanost inovativnu postupku — uključivanja utjecaja društvenih i povijesno-političkih kretanja na tradicijske, ali i suvremene obrasce svakodnevnog ljudskog života u etnološko promišljanje.

Na kraju knjige nalaze se dodaci: literatura i izvori, intervju u integralnom obliku, indeks imena i pojmova, zahvale, bilješka o autorici, te fotografije.

Jadranka Grbić